

Robert Seethaler

O viață de om

roman

Traducere din limba germană
de Andrei Anastasescu

POLIROM
2019

— Și dacă copacul i-ar fi smuls amândouă brațele?

— Și atunci. Tot Grollerer.

— Și dacă, să zicem, i-ar fi retezat amândouă brațele, amândouă picioarele și jumătate din cap?

Egger rămase puțin pe gânduri.

— Probabil că și atunci tot Grollerer ar fi... cumva...

Dintr-odată nu mai era chiar atât de sigur.

Thomas Matzl oftă. Puse cu grijă brațul pe cutia de scule, apoi, din câteva lovituri de cazma, săpară împreună o gaură în pământ. Între timp, pădurea începuse din nou să respire, iar deasupra capetelor lor ciripeau păsările. Ziua fusese rece, dar acum, pătura de nori deschizându-se, razele soarelui pătrundeau în mănunchiuri tremurătoare prin frunzișul bogat, înmuind și terciuind pământul. Așezară brațul în groapa mică, pe care apoi o acoperiră. Degetele dispărură ultimele. Se mai iviră o clipă din pământ, ca niște viermi de făină grași, apoi nu se mai zăriră. Matzl își scoase săculețul de tutun și umplu pipa pe care și-o cioplise singur din lemn de prun.

— Chestia asta cu moartea e o porcărie, spuse el. Pur și simplu te împuținezi cu trecerea timpului.

La unii merge repede, la alții poate să dureze. Încă de la naștere pierzi părți din tine, una după alta: întâi un deget de la picior, pe urmă un braț, întâi un dinte, pe urmă toată dantura, întâi o amintire, pe urmă toată memoria, și tot așa, până când, mai devreme sau mai târziu, nu mai rămâi cu nimic. Atunci îți bagă ultimele rămășițe într-o groapă, o acoperă cu lopata și asta a fost.

— Și o să vină un frig, spuse Egger. Un frig care-ți roade sufletul.

Bătrânul îl privi. Apoi își schimonosi gura și scuipe de puțin pe lângă coada pipei, pe așchia perfidă, pe ale cărei margini se închegase sângele lui Grollerer.

— Prostii! N-o să fie nimic, nici frig și, mai ales, nici un suflet. Când ai murit, ai murit, s-a terminat cu tine. După aia, nu mai e nimic, nici măcar bunul Dumnezeu. Căci dacă ar exista un Dumnezeu, împărăția lui cerească n-ar fi la dracu-n praznic!

Thomas Matzl avea să treacă pe lumea cealaltă nouă ani mai târziu, aproape în aceeași zi a lunii. O viață întreagă își dorise să moară la muncă, dar dorința nu i se împlinise. În timp ce făcea baie în singura cadă a taberei – o măgăoaie hârbuită de fier zincat, pe care unul dintre bucătari le-o închiria

muncitorilor pe o sumă mică –, Thomas Mattl adormise. Când se trezise, apa era rece ca gheața, iar pe el îl luase o răceală de care n-avea să se mai vindece. Câteva nopți zăcu pe prici, asudând și îngăimând vorbe fără șir, care aveau legătură fie cu maică-sa, moartă de mult, fie cu „dracii din pădure, însetați de sânge“. Apoi, într-o dimineață, se sculă și anunță că acum era sănătos și voia să muncească. Își trase pe el pantalonii, se duse în fața ușii, întinse gâtul în direcția soarelui și se prăbuși fără suflare. Îl îngropară pe pajiștea abruptă de lângă cimitirul satului, pe care firma o achiziționase de la primărie. Practic toți angajații disponibili se adunaseră să-și ia rămas-bun de la colegul lor și ascultaseră scurta cuvântare funebră, încropită de unul dintre șefii de echipă și-n care era vorba despre munca grea de pe munte și despre sufletul curat al lui Mattl.

Thomas Mattl fusese unul dintre cei treizeci și șapte de bărbați care decedaseră în timp ce lucrau pentru firma Bittermann & Fiii, până la falimentul acesteia, survenit în anul 1946. Era însă doar cifra oficială; în realitate, mult mai mulți își pierduseră viața pe șantierele destinate construirii liniilor de teleferic, șantiere aflate în rapidă expansiune

începând din anii '30. „Cu fiecare cabină nouă, intră un om în pământ“, spusese Mattl într-una din ultimele lui nopți. Dar pe atunci oamenii lui nu prea-l mai luau în serios, gândindu-se că febra îi ștersese din creier și ultimul rest de rațiune.

Așa se sfârși primul an al lui Andreas Egger la firma Bittermann & Fiii, iar telefericul Wendenkogler nr. 1 (asta era denumirea oficială, utilizată însă numai de primar și turiști; localnicii îi spuneau, simplu, Liza Albastră, datorită cabinelor lui – două la număr – de un albastru intens, al căror bot cam turtit le amintea întru câtva de nevasta primarului) fu inaugurat printr-o mare ceremonie la stația superioară, unde se prezentară pe peron o mulțime de obraze alese de prin alte părți, tremurând în costume subțiri și-n rochii și mai subțiri, iar preotul își strigă binecuvântarea în bătaia vântului, în timp ce sutana îi flutura pe el ca penajul zbârlit al unei stâncuțe. Egger stătea în mijlocul colegilor lui, care se răspândiseră pe munte, sub Căpățână, iar de câte ori vedea oamenii aplaudând pe peron, își azvârlea brațele-n sus și-și exprima entuziasmul chiuind. În inimă i se strecurase un simțământ neobișnuit de nemărginire și mândrie. Se simțea

parte a ceva măreț, ceva ce-i depășea cu mult propriile puteri (inclusiv puterea închipuirii) și care – i se părea lui – avea să poarte pe căile progresului nu numai viața celor din vale, ci întreaga omenire. Din clipa în care, cu câteva zile înainte, la parcursul de probă, Liza Albastră se avântase pentru prima oară în văzduh, legănându-se și zgâlțâindu-se prudent, dar fără incidente, munții păreau să fi pierdut ceva din puterea lor veșnică și neschimbătoare. Aveau să urmeze și alte linii. Firma le prelungise contractele aproape tuturor muncitorilor și prezentase planuri pentru cincisprezece linii de teleferic, inclusiv un model de ți se făcea părul măciucă, model ce prevedea ca pasagerii să fie transportați, cu tot cu rucsacuri și schiuri, nu în vagoane, ci în scaune de lemn suspendate. Deși i se părea o idee mai degrabă caraghioasă, Egger îi admira în secret pe inginerii care-și storceau mințile să născocească asemenea fantasmagorii și cărora, din câte se părea, nici viscolul, nici arșița verii nu reușeau să le tulbure încrederea în viitor și luciul pantofilor, totdeauna lustruiți impecabil.

O jumătate de viață sau aproape patru decenii mai târziu, adică în vara anului 1972, Egger se afla

în același loc și observa cum, mult peste capul lui, cabinele fostei Lize Albastre, cu strălucirea lor argintie, alunecau rapid și neîntrerupt, însoțite numai de un bâzâit aproape inaudibil. Sus, pe peron, ușile cabinelor se deschideau cu un șuierat prelung, lăsând să iasă o mulțime de excursioniști care se revărsau în toate direcțiile și se răspândeau pretutindeni pe munte, ca niște insecte multicolore. Egger era furios pe acești oameni nesăbuiți, care urcau de colo-colo pe grohotiș și păreau mereu în căutarea vreunui miracol ascuns. Îi venea să li se pună-n cale și să le zică părerea lui, dar nu știa, de fapt, ce să le reproșeze. În secret – măcar atât putea să admită în sinea lui –, îi invidia pe excursioniști. Îi vedea sărind peste stânci, în pantofi sport și pantaloni scurți, luându-și copiii în cârcă și râzând în fața aparatelor foto. El, în schimb, îmbătrânise, nu mai era bun de nimic și se bucura că putea încă să se deplaseze cât de cât drept. Era pe lume de atâta amar de vreme! Și văzuse cum se schimbă lumea, cum pare să se-nvârtă mai repede cu fiecare an, și se simțea ca o relicvă dintr-o epocă de mult îngropată, o buruiană cu spini care, atât cât mai putea, se întindea după soare.